YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIMEN MÄÄRÄYS (kolmas jaosto) 25 päivänä huhtikuuta 2001 *

Asiassa T-244/00,

Coillte Teoranta, kotipaikka Dublin (Irlanti), edustajinaan solicitor G. French, P. Gallagher, SC, ja barrister N. Hyland, prosessiosoite Luxemburgissa,

kantajana,

vastaan

Euroopan yhteisöjen komissio, asiamiehinään M. Niejahr ja K. Fitch, prosessiosoite Luxemburgissa,

vastaajana,

* Oikeudenkäyntikieli: englanti.

jossa kantaja vaatii kumottavaksi Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä yhteisörahoituksen ulkopuolelle 5 päivänä heinäkuuta 2000 tehdyn komission päätöksen 2000/449/EY (EYVL L 180, s. 49) siltä osin kuin siinä evätään niiden menojen rahoitus, jotka Irlannin hyväksytty maksajavirasto on suorittanut metsitysavustuksina,

EUROOPAN YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN (kolmas jaosto),

toimien kokoonpanossa: jaoston puheenjohtaja J. Azizi sekä tuomarit K. Lenaerts ja M. Jaeger,

kirjaaja: H. Jung,

on antanut seuraavan

määräyksen

Asiaa koskevat oikeussäännöt

1 Neuvosto on antanut 30.6.1992 asetuksen N:o 2080/92 maatalouden metsitystoimenpiteitä koskevasta yhteisön tukijärjestelmästä (EYVL L 215, s. 96).

2 Tämän asetuksen 1 artiklassa säädetään, että Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto (EMOTR) osallistuu tukien rahoittamiseen.

3 Asetuksen 2 artiklassa säädetään seuraavaa:

"1. Tukijärjestelmään voi sisältyä

— —

c) sellainen vuotuinen palkkio metsitetyltä hehtaarilta, jonka tarkoituksena on korvata maatalousmaan metsityksestä johtuvat tulonmenetykset;

— — .

b) Edellä 1 artiklan c) alakohdassa tarkoitetut tuet hyvitetään ainoastaan, jos niitä on myönnetty:

— maataloustuottajille, joita maatalouden varhaiseläketukea koskevasta yhteisön järjestelmästä 30 päivänä kesäkuuta 1992 annetussa neuvoston asetuksessa (ETY) N:o 2079/92 tarkoitettu varhaiseläkejärjestelmä ei koske,

— jollekin muulle yksityisoikeudelliselle luonnolliselle henkilölle tai oikeushenkilölle.

— — ”

Oikeudenkäyntiasian perustana olevat tosiseikat

4 Irlannin viranomaiset ovat maksaneet asetuksen N:o 2080/92 2 artiklan 1 kohdan c alakohdan mukaisesti kantajalle, Irlannin oikeuden mukaan perustetulle metsäalalla toimivalle yritykselle, vuosina 1997 ja 1998 vastaavasti 2 871 261,26 ja 1 973 084,09 euron suuruiset tuet, joiden tarkoituksena oli korvata maatalousmaan metsityksestä johtuneita tulonmenetyksiä.

5 Komissio ilmoitti Irlannin viranomaisille 3.8.1999 päivätyssä kirjeessä seuraavaa:

” — —

Komissio katsoo, että [kantaja] on julkisyhteisö eikä sillä ole asetuksen N:o 2080/92 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan oikeutta palkkioon. Näin ollen [kantajalle] suoritettuja maksuja ei voida hyvittää metsitysohjelman yhteydessä säädetyllä yhteisön yhteisrahoituksella.

— —

Korjausten määrittelemiseksi kansallisia viranomaisia pyydetään ilmoittamaan, minkä suuruiset palkkiot [kantajalle] on maksettu seuraavina ajanjaksoina: 1.8.1996—15.10.1996, 16.10.1996—15.10.1997 ja 16.10.1997—15.10.1998. Varainhoitovuotta 1999 tarkastellaan tarkistus- ja hyväksymismenettelyn mukaisesti myöhempänä ajankohtana."

6 Komissio teki 5.7.2000 yhteisen maatalouspolitiikan rahoituksesta 21 päivänä huhtikuuta 1970 annetun neuvoston asetuksen (ETY) N:o 729/70 (EYVL L 94, s. 13) 5 artiklan 2 kohdan c alakohdan perusteella päätöksen 2000/449/EY (EYVL L 180, s. 49) Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) tukiosastosta maksettavien jäsenvaltioiden tiettyjen menojen jättämisestä yhteisörahoituksen ulkopuolelle yhteisön sääntöjen noudattamatta jättämisen vuoksi (jäljempänä riidanalainen päätös). Päätöksen liitteessä on mainittu ne menot, joita päätös koskee.

7 Liitteessä on mainittu myös Irlannin hyväksytyn maksajaviraston ilmoittamat metsitystukiin liittyvät 2 871 261,26 euron ja 1 973 084,09 euron suuruiset menot, jotka tämä maksajataho on maksanut vastaavasti vuosina 1997 ja 1998. Nämä tuet on todettu sellaisiksi, että niitä ei voida hyvittää.

Asian käsittelyn vaiheet

8 Kantaja on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 14.9.2000 toimittamallaan kanteella vaatinut riidanalaisen päätöksen kumoamista siltä osin kuin sillä on evätty yhteisörahoitus edellisessä kohdassa tarkoitetuilta menoilta. Irlanti on nostanut samansisältöisen kanteen yhteisöjen tuomioistuimessa (asia C-339/00).

9 Komissio on ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 16.1.2001 toimittamassaan erillisessä asiakirjassa esittänyt ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 114 artiklan 1 kohdan nojalla oikeudenkäyntiväitteen. Kantaja esitti kyseistä oikeudenkäyntiväitettä koskevat huomautuksensa 28.2.2001.

10 Irlanti on yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimeen 7.3.2001 osoittamallaan kirjeellä pyytänyt lupaa osallistua oikeudenkäyntiin tukeakseen kantajan vaatimuksia.

Asianosaisten vaatimukset

11 Kantaja vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— kumoaa riidanalaisen päätöksen siltä osin kuin siinä on evätty yhteisörahoitus Irlannin maksamalta metsitystuelta hyvitykseen oikeuttamattomana ja

— velvoittaa komission korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

12 Oikeudenkäyntiväitteessään komissio vaatii, että ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin

— jättää kumoamiskanteen tutkimatta sillä perusteella, että tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat ja

— velvoittaa kantajan korvaamaan oikeudenkäyntikulut.

13 Oikeudenkäyntiväitteen johdosta esittämissään huomautuksissa kantaja vaatii sen hylkäämistä.

Kanteen tutkittavaksi ottaminen

14 Jos kanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat tai kanne on selvästi täysin perusteeton, ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin voi työjärjestyksensä 111 artiklan nojalla jatkamatta asian käsittelyä ratkaista asian perustellulla määräyksellä. Näin on silloin, kun yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännöstä ilmenee, että kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat (ks. vastaavasti asia C-155/98 P, Alexopoulou v. komissio, tuomio 1.7.1999, Kok. 1999, s. I-4069, 13—15 kohta).

15 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoo tässä tapauksessa asiakirja-aineiston selvittävän asiaa riittävästi ja päättää kyseisen artiklan nojalla ratkaista asian jatkamatta asian käsittelyä.

Asianosaisten ja muiden osapuolten väitteet ja niiden perustelut

16 Komissio väittää, että kantaja ei täytä EY 230 artiklan neljännessä kohdassa asetettuja edellytyksiä sille, että kantajan esittämä vaatimus riidanalaisen päätöksen kumoamisesta voitaisiin ottaa tutkittavaksi.

17 Komissio korostaa ensinnäkin sitä, että päätös ei ole osoitettu kantajalle.

18 Seuraavaksi komissio esittää, että oikeuskäytännön mukaan (ks. yhdistetyt asiat 89/86 ja 91/86, Étoile commerciale ja CNTA v. komissio, tuomio 7.7.1987, Kok. 1987, s. 3005, 9—15 kohta ja asia T-54/96, Oleifici Italiani ja Fratelli Rubino v. komissio, tuomio 15.9.1998, Kok. 1998, s. II-3377, 51 kohta) riidanalaisen päätöksen ei voida katsoa koskevan kantajaa suoraan ja erikseen.

19 Komissio väittää, että kantajan tilanne on samanlainen kuin kantajien tilanne edellä mainitussa asiassa Étoile commerciale ja CNTA vastaan komissio. Riidanalaisessa päätöksessä komissio ainoastaan toteaa, että Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto (EMOTR) ei voi rahoittaa Irlannin viranomaisten kantajalle vuosina 1997 ja 1998 maksamia summia. Asetuksen N:o 729/70 8 artikla tosin velvoittaa viranomaiset perimään takaisin sääntöjenvastaisuuksien tai laiminlyöntien seurauksena menetetyt summat. Velvoite on kuitenkin pantava toimeen Irlannin kansallisen lainsäädännön mukaisesti. Tässä tapauksessa edellä mainittujen viranomaisten tehtävänä on näiden määräysten mukaisesti ja kansallisten tuomioistuinten valvonnassa päättää siitä, onko aiheellista vaatia kantajaa maksamaan tuet takaisin.

20 Lisäksi komissio toteaa, että riidanalainen päätös koskee ainoastaan Irlannin viranomaisten kantajalle vuosina 1997 ja 1998 maksamia summia. Sillä ei ole mitään sitovia oikeusvaikutuksia näitä seuraavien vuosien osalta.

21 Komissio lisää, että käsiteltävänä olevan tapauksen ja edellä mainitun asian Étoile commerciale ja CNTA vastaan komissio välinen ero, johon kantaja vetoaa, on syntynyt jälkimmäisessä asiassa annetun tuomion väärästä tulkinnasta.

Komissio esittää, että edellä mainitussa asiassa kantajat väittivät riidanalaisen päätöksen koskevan niitä suoraan, koska Ranskan viranomaiset olivat asettaneet riidanalaisten tukien saamisen edellytykseksi, että Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahasto (EMOTR) rahoittaa ne. Kantajat väittivät, että näissä olosuhteissa tukien takaisinperiminen oli suoraan seurauksena komission päätöksestä ja tämä muutti päinvastaiseksi oletuksen, jonka mukaan tietyt menot yhteisörahoituksen ulkopuolelle jättävän komission päätöksen seurauksena kyseinen jäsenvaltio päättää, ryhtyykö se toimenpiteisiin riidanalaisten summien perimiseksi takaisin. Komission mukaan yhteisöjen tuomioistuin on kuitenkin katsonut, että tällä erolla ei ole merkitystä silloin, kun ratkaistaan kysymystä komission päätöksen kumoamiskanteen tutkittavaksi ottamisesta.

22 Kantaja kiistää komission väitteen ja esittää, että kanne täyttää tutkittavaksi ottamisen edellytykset.

23 Kantaja korostaa, että riidanalaisen päätöksen se osa, jota se vaatii kumottavaksi, koskee sitä suoraan ja erikseen.

24 Kantaja esittää, että riidanalaisen päätöksen tämä osa perustuu siihen, että komissio pitää kantajaa julkisyhteisönä, jolla asetuksen N:o 2080/92 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan ei ole oikeutta palkkioon maatalousmaan metsityksestä aiheutuneiden menetysten korvaamiseksi. Tämä havainto koskee ainoastaan kantajan tilannetta. Näin ollen kantaja katsoo riidanalaisen päätöksen koskevan sitä erikseen.

25 Kantaja katsoo, että päätös koskee sitä myös suoraan oikeuskäytännössä tarkoitetulla tavalla (ks. asia T-85/94, Branco v. komissio, tuomio 12.1.1995, Kok. 1995, s. II-45, 26 kohta ja asia C-386/96 P, Dreyfus v. komissio, tuomio 5.5.1998, Kok. 1998, s. I-2309, 43 kohta).

26 Kantaja nimittäin katsoo, että riidanalainen päätös estää Irlannin viranomaisia maksamasta kantajalle sille ajalta 1993—1999 kuuluvia yhteisön palkkioita, etenkin vuosilta 1997 ja 1998, joiden maksamisen mainitut viranomaiset ovat keskeyttäneet marraskuusta 1999 lähtien. Lisäksi kantaja katsoo, että päätös estää näitä viranomaisia maksamasta myös niitä palkkioita, joihin kantaja olisi oikeutettu vuoteen 2013 asti.

27 Lisäksi kantaja toteaa, että Irlannin viranomaiset mahdollisesti vaativat riidanalaisen päätöksen perusteella kantajaa palauttamaan päätöksessä tarkoitetut tuet.

28 Kantaja korostaa, ettei Irlannin viranomaisilla ole käsittelyn kohteena olevassa asiassa lainkaan harkintavaltaa. Riidanalainen päätös perustuu kantajalle maksettujen tukien osalta toteamukseen siitä, että yhteisön sääntöjä ei ole noudatettu, koska kantaja ei täytä asetuksen N:o 2080/92 2 artiklan 2 kohdan b alakohdassa asetettua edellytystä eikä näin ollen ole oikeutettu saamaan tämän asetuksen nojalla palkkiota menetysten korvauksena. Kantaja katsoo, että sille kuuluvat tuet on jätetty maksamatta komission Irlannin viranomaisille 3.8.1999 osoittaman kirjeen vuoksi ja että riidanalainen päätös nähtävästi perustuu kantajaa koskevalta osaltaan tähän kirjeeseen.

29 Kantaja siis katsoo tästä kirjeestä käyvän ilmi, että komissio aikoo suhtautua kantajalle vuonna 1999 maksettuihin summiin samoin kuin riidanalaisessa päätöksessä tarkoitettuihin summiin. Koska mikään seikka ei viittaa siihen, että komissio olisi muuttamassa suhtautumistapaansa asiaan, ei ole syytä olettaa, että päätöksen perusteet yhteisön sääntöjenvastaisuudesta koskevat ainoastaan tässä päätöksessä kyseessä olevia menoja. Lisäksi kantaja katsoo, että riidanalaisen päätöksen, mikäli se on pätevä, oikea täytäntöönpano edellyttää Irlannin viranomaisilta vuosien 1996—1998 aikana maksettuja palkkioita koskevien toimien

lisäksi päätöstä jättää marraskuussa 1999 jäädytetyt palkkiot lopullisesti maksamatta sekä pidättymistä kaikkien tätä myöhäisempien palkkioiden maksamisesta.

30 Kantaja väittää, että komission 3.8.1999 päivätyn kirjeen perusteella jäädytetyt palkkiot maksaessaan Irlannin viranomaiset rikkoisivat selvästi riidanalaista päätöstä, jota koskee laillisuusolettama, sekä sille EY 10 artiklan perusteella kuuluvia velvoitteita. Kantaja lisää, että mikäli Irlannin viranomaiset maksavat kantajalle yhteisön tukia vielä sen jälkeen kun komission on katsonut, että kantaja ei ole niihin oikeutettu, ja ilmoittanut aikovansa periä vuonna 1999 maksetut summat takaisin, Irlannin viranomaiset eivät noudata jäsenvaltioille asetettua velvoitetta helpottaa yhteisön tavoitteiden saavuttamista ja pidättyä sellaisista toimenpiteistä, jotka voivat vaikeuttaa näiden tavoitteiden saavuttamista.

31 Kantaja katsoo, että Irlannin viranomaiset voivat tällaisissa olosuhteissa käyttää harkintavaltaansa ja maksaa jäädytetyt palkkiot ja tulevat palkkiot kantajalle ainoastaan niin, että ne samalla rikkovat yhteisön lainsäädäntöä. Näin ollen toimi, johon mainittujen viranomaisten on riidanalaisen päätöksen johdosta ryhdyttävä, on luonteeltaan automaattinen, tai sen seurauksista ei ainakaan ole epäilystä. Näin ollen on katsottava, että päätös koskee kantajaa suoraan (ks. asia 100/74, CAM v. komissio, tuomio 18.11.1975, Kok. 1975, s. 1393, julkisasiamies Warnerin ratkaisuehdotus s. 1410 ja em. asia Dreyfus v. komissio, tuomion 44 kohta).

32 Kantaja vetoaa vielä siihen, että sen tilanne on erilainen kuin kantajien tilanne edellä mainituissa asioissa Étoile commerciale ja CNTA vastaan komissio ja Oleifici Italiani ja Fratelli Rubino vastaan komissio.

33 Ensin mainitussa asiassa kantajat ovat vedonneet siihen, että Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) rahoituksen riidanalaisilta tuilta epäävällä komission päätöksellä oli suoria haitallisia vaikutuksia kantajien tilanteeseen siksi, että kyseiset kansalliset viranomaiset olivat tämän päätöksen johdosta käyttäneet viranomaisille tukien myöntämisen yhteydessä varattua mahdollisuutta vaatia tuet palautettavaksi. Kantajan mukaan yhteisöjen tuomioistuin oli katsonut, että komission päätös tosin oli kannustanut mainittuja viranomaisia ryhtymään maksettujen summien takaisinperintään, mutta että niiden takaisin periminen ei varsinaisesti johtunut suoraan päätöksestä vaan siitä, että viranomaiset olivat asettaneet tukien myöntämisen lopulliseksi edellytykseksi, että ne lopulta rahoitetaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta (EMOTR). Yhteisöjen tuomioistuin on siksi jättänyt komission päätöksen kumoamisvaatimuksen tutkimatta. Käsiteltävänä olevassa asiassa Irlannin viranomaiset ovat tehneet yksipuolisesti päätöksen pidättäytyä maksamasta tukia kantajalle. Maksujen maksamatta jättäminen on riidanalaisen päätöksen suora seuraus. Riidanalainen päätös koskee siis kantajaa suoraan.

34 Kantaja lisää, että yhteisöjen tuomioistuimen edellä mainitussa asiassa Étoile commerciale ja CNTA vastaan komissio antamassaan tuomiossa esittämä näkemys siitä, että taloudellisten toimijoiden oikeussuoja on taattu sillä, että ne voivat hakea muutosta kansallisissa tuomioistuimissa, koskee ainoastaan kyseisten kansallisten viranomaisten päätöstä määrätä jo maksettujen tukien takaisinperimisestä. Käsiteltävässä asiassa sitä vastoin kansallisen oikeudenkäynnin avulla ei olisi mahdollista saada Irlannin viranomaisia maksamaan kantajalle sille vuosien 1993—1998 ajalta kuuluvia palkkioita, ei etenkään vuosilta 1997 ja 1998, eikä saada sitä maksamaan tulevaisuuden palkkioita. Kansalliset tuomioistuimet eivät nimittäin voi osoittaa kyseisille viranomaisille tämän tyyppistä määräystä muuta kuin siinä tapauksessa, että ne toteavat riidanalaisen päätöksen pätemättömäksi, johon niillä ei yhteisöjen tuomioistuimen oikeuskäytännön mukaan ole valtuuksia (ks. asia 314/85, Foto-Frost, tuomio 22.10.1987, Kok. 1987, s. 4199; Kok. Ep. IX, s. 235).

35 Kantaja korostaa samoin, että käsiteltävässä asiassa kyseinen jäsenvaltio on nostanut yhteisöjen tuomioistuimessa riidanalaisen päätöksen lainmukaisuutta

koskevan kanteen. Myös tämä seikka erottaa käsiteltävän asian edellä mainitusta asiasta Étoile commerciale ja CNTA vastaan komissio, jossa kansalliset viranomaiset olivat vaatineet riidanalaiset tuet palautettavaksi nostamatta sitä ennen kannetta näitä tukia koskevan päätöksen lainmukaisuudesta.

36 Kantaja esittää, että edellä mainitussa asiassa Oleifici Italiani ja Fratelli Rubino vastaan komissio riidanalaisena toimena oli komission kirje, jossa Italian viranomaisia kehotettiin keskeyttämään väliaikaisesti yhteisön tukien maksaminen oliiviöljyalalla. Ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin katsoi, että kirjeellä ei ollut Italian viranomaisia sitovia oikeusvaikutuksia, koska se ei vaikuttanut suoraan niiden toimintaan. Se on myös korostanut, että kirje ei vaikuttanut suoraan silloisiin Italian viranomaisten ja Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) taloudellisiin suhteisiin, koska jälkimmäinen jatkoi riidanalaisten oliiviöljyn varastointia koskevien menojen kuukausittaisten ennakkomaksujen maksamista. Kantajan mukaan ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuin on todennut, että riidanalaisella kirjeellä ei ollut sellaisia sitovia oikeusvaikutuksia, jotka vaikuttaisivat suoraan kantajien etuihin. Kantajien mukaan käsiteltävässä asiassa riidanalaisella päätöksellä kuitenkin selvästi on oikeusvaikutuksia ja suora vaikutus kyseisten kansallisten viranomaisten toimintaan.

Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen arviointi asiasta

37 EY 230 artiklan neljännessä kohdassa annetaan luonnollisille henkilöille ja oikeushenkilöille oikeus tämän määräyksen ensimmäisessä ja toisessa kohdassa esitetyin edellytyksin nostaa kanne hänelle osoitetusta päätöksestä tai päätöksestä, joka siitä huolimatta, että se on annettu asetuksena tai toiselle henkilölle osoitettuna päätöksenä, koskee ensin mainittua henkilöä suoraan ja erikseen.

38 Käsiteltävässä asiassa riidanalaisen päätöksen 2 artiklasta ilmenee, että se on osoitettu jäsenvaltioille.

39 Koska päätöstä ei voida katsoa osoitetun kantajalle EY 230 artiklan neljännen kohdan tarkoittamassa merkityksessä, on tarkistettava, täyttääkö kantaja edellytykset kumoamiskanteen nostamiselle tätä päätöstä vastaan sillä perusteella, että päätös koskee sitä suoraan ja erikseen.

40 Osoittaakseen, että riidanalainen päätös koskee sitä suoraan, kantaja vetoaa ensimmäiseksi siihen, että Irlannin viranomaiset voivat mainitun päätöksen perusteella vaatia kantajaa palauttamaan kantajan vuosina 1997 ja 1998 saamat tuet. Toiseksi kantaja korostaa, että komission päätöksen piilevänä tarkoituksena oleva yhteisörahoituksen epääminen sen vuosina 1997 ja 1998 saamiin tukiin liittyviltä menoilta koskee yhtä hyvin sen vuonna 1999 saamiin tukiin liittyviä menoja, ja näin ollen riidanalaisella päätöksellä on välittömiä vaikutuksia sen oikeusasemaan myös näiden jälkimmäisten palkkioiden osalta. Kolmanneksi kantaja väittää, että ottaen huomioon riidanalaisen päätöksen Irlannin viranomaisten ilmoittamia menoja koskevan osan perusteet, riidanalainen päätös estää näitä viranomaisia maksamasta kantajalle sille kuuluvia palkkioita ajalta 1993—1998, etenkin vuosilta 1997 ja 1998, joiden maksamisesta on pidättäydytty marraskuusta 1999 alkaen, sekä myös niitä palkkioita, joihin kantaja olisi ollut oikeutettu vuoteen 2013 asti.

41 Riidanalaisessa päätöksessä tarkoitettujen tukien osalta on ensimmäiseksi huomattava, että yhteisöjen tuomioistuin on tarkastellut käsiteltävän asian kanssa samankaltaisessa, edellä mainitussa asiassa Étoile commerciale ja CNTA vastaan komissio yhteisön tukien saajien nostamaa sellaisen komission päätöksen kumoamiskannetta, jossa kieltäydytään rahoittamasta tukia Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta (EMOTR), ja se on todennut, että tällainen päätös koskee ainoastaan komission ja kyseisen jäsenvaltion välisiä rahoitussuhteita (tuomion 9 kohta).

42 Yhteisöjen tuomioistuin totesi seuraavaa (tuomion 11—12 kohta):

"Yhteisön toimielinjärjestelmän ja niiden sääntöjen mukaan, jotka säätelevät yhteisön ja jäsenvaltioiden suhteita, jäsenvaltioiden on, jollei yhteisön oikeudessa ole toisin säädetty, varmistettava yhteisön säännösten toimeenpano alueellaan, erityisesti yhteisen maatalouspolitiikan osalta (yhdistetyt asiat 205/82—215/82, Deutsche Milchkontor ym., tuomio 21.9.1983, Kok. 1983, s. 2633). Erityisesti tämän politiikan mukaisesti toteutettujen rahoitustoimien osalta — — asetuksen N:o 729/70 8 artiklan mukaan jäsenvaltioiden on toteutettava tarpeelliset toimenpiteet sellaisten summien takaisinperimiseksi, jotka on menetetty sääntöjenvastaisuuksien tai laiminlyöntien seurauksena.

Kansallisten viranomaisten on siten käsiteltävänä olevassa asiassa tarkoitetun yhteisen markkinajärjestelyn puitteissa perustettua tukijärjestelmää koskevissa asioissa pantava täytäntöön yhteisön säädökset ja tehtävä tarpeelliset tapauskohtaiset päätökset kyseisten taloudellisten toimijoiden osalta. Yhteisön säädöksiä toimeenpantaessa jäsenvaltioiden on toimittava kansallisen lainsäädännön sääntöjen ja yksityiskohtaisten määräysten mukaan, jollei yhteisön oikeudessa asetetuista rajoista muuta johdu (ks. asia 94/71, Schlüter ja Maack, tuomio 6.6.1972, Kok. 1972, s. 307 ja em. asia Deutsche Milchkontor)."

43 Yhteisöjen tuomioistuin totesi, että riitautettu päätös ei vaikuta suoraan kantajien oikeusasemaan, ja päätti, että kannetta ei oteta tutkittavaksi (tuomion 14—15 kohta).

44 Kuten julkisasiamies Cruz Vilaça korosti edellä mainitussa asiassa Étoile commerciale ja CNTA vastaan komissio esittämässään ratkaisuehdotuksessa

(Kok. 1987, s. 3012, 59—60 kohta) taloudellisista toimijoista, jäsenvaltioiden Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) puitteissa maksamia menoja koskeva päätös ei ole luonteeltaan perustava vaan toteava, koska taloudellisia toimijoita suoraan koskevat vaikutukset ovat peräisin kansallisten interventioelinten oman toimivaltansa mukaan tekemistä päätöksistä. Komissiolla ei yleensä ole valtuuksia ryhtyä suoriin toimiin tukien myöntämisessä, siten se ei myöskään voi velvoittaa kansallisia elimiä hyväksymään konkreettisia tapauskohtaisia toimenpiteitä.

45 Käsittelyn kohteena olevassa asiassa komissio on riidanalaisella päätöksellä ainoastaan jättänyt yhteisörahoituksen ulkopuolelle joukon jäsenvaltioiden hyväksyttyjen maksajavirastojen EMOTR:n tukiosastolle ilmoittamia menoja, joihin kuuluivat myös Irlannin hyväksytyn maksajaviraston ilmoittamat 2 871 261,26 euron suuruinen summa varainhoitovuodelta 1997 sekä 1 973 084,09 euron suuruinen summa varainhoitovuodelta 1998. Riidanalaisen päätöksen sanamuodon mukaan se koskee ainoastaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) ja jäsenvaltioiden välisiä rahoitussuhteita, käsiteltävässä asiassa Irlantia. Poiketen komission yleensä noudattamasta käytännöstä silloin, kun kyseessä on yhteismarkkinoille soveltumattomaksi todettu lainvastainen tuki tai meno, jota ei voida rahoittaa Euroopan sosiaalirahastosta, päätös ei sisällä määräystä, jossa kehotettaisiin kyseessä olevia kansallisia elimiä perimään liitteessä ilmoitetut summat tuensaajilta takaisin, tässä tapauksessa kantajalta. Sen oikean täytäntöönpanon ainoana seurauksena on, että kyseinen jäsenvaltio palauttaa Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastolle (EMOTR) yhteisörahoituksen ulkopuolelle jätettyjen menojen suuruiset summat.

46 Olkoonkin, että komission 3.8.1999 päivätty kirje tuntien (ks. edellä 5 kohta), johon kantaja vetoaa, riidanalainen päätös, siltä osin kuin se koskee Irlannin viranomaisten Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastolle ilmoittamia varainhoitovuosien 1997 ja 1998 menoja, perustuu siihen, että tuensaajana oleva kantaja on julkisoikeudellinen oikeushenkilö, jolla ei ole oikeutta asetuksen N:o 2080 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan saman artiklan 1 kohdan

c alakohdassa tarkoitettuihin tukiin, on kuitenkin todettava, että riidanalaisessa päätöksessä komissio on tämän seikan perusteella ainoastaan jättänyt mainitut menot yhteisörahoituksen ulkopuolelle. Komissio ei liitä tähän seikkaan mitään kantajaan kohdistuvaa sitovaa oikeusvaikutusta.

47 Tällaisessa tilanteessa kantajalle vuosina 1997 ja 1998 maksettujen yhteisön tukien palauttaminen ei olisi suoraan riidanalaisesta päätöksestä johtuva seuraus vaan sellaisen toimen seuraus, jonka mainitut viranomaiset ovat panneet täytäntöön kansallisen lainsäädännön mukaan tämän tarkoitusperän saavuttamiseksi ja täyttääkseen tätä asiaa koskevien yhteisön säädösten sille asettamat velvoitteet (ks. vastaavasti em. asia Deutsche Milchkontor, tuomion 19—21 kohta ja em. asia Étoile commerciale ja CNTA v. komissio, julkisasiamies Cruz Vilaçan ratkaisuehdotus, 48—52 kohta).

48 Tältä osin ei voida sulkea pois mahdollisuutta, että nämä kansalliset viranomaiset voisivat erityisolosuhteissa luopua riidanalaisten tukien perimisestä takaisin tuensaajalta ja vastaisivat itse niiden summien korvaamisesta Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastolle, jotka ne väärin perustein ovat arvioineet olleensa valtuutettuja maksamaan (ks. asia 11/76, Alankomaat v. komissio, tuomio 7.2.1979, Kok. 1979, s. 245, 8 kohta ja em. asia Étoile commerciale ja CNTA v. komissio, julkisasiamies Cruz Vilaçan ratkaisuehdotus, 54 kohta).

49 On lisättävä, että kansallisten tuomioistuinten tarjoama mahdollisuus muutoksenhakuun takaa taloudellisille toimijoille tehokkaan oikeussuojan kansallisten elinten yksittäispäätöksissä, koska kansalliset tuomioistuimet voivat tarvittaessa EY 234 artiklan nojalla esittää yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jos niillä on epäilyjä niiden yhteisön säädösten pätevyyden tai tulkinnan suhteen, joihin nämä yksittäispäätökset perustuvat (ks. em. asia Étoile commerciale ja CNTA v. komissio, tuomion 14 kohta ja julkisasiamies Cruz Vilaçan ratkaisuehdotuksen 53 kohta).

50 Estääkseen edellä mainitussa asiassa Étoile commerciale ja CNTA vastaan komissio annetun tuomion soveltamisen käsittelyn kohteena olevaan asiaan kantaja väittää, että näiden kahden asian välillä on ero. Kantaja katsoo yhteisöjen tuomioistuimen tässä edellä mainitussa asiassa todenneen, että riidanalainen toimi ei vaikuttanut suoraan kantajien oikeusasemaan sen vuoksi, että kyseisen kansallisen elimen vaatima tukien takaisinperintä ei johtunut suoraan tästä toimesta vaan siitä kytkennästä, jossa tämä elin oli asettanut näiden tukien lopullisen myöntämisen edellytykseksi niiden rahoittamisen Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta. Kantaja väittää, että käsiteltävässä asiassa tällaista kytkentää ei ole.

51 On kuitenkin korostettava, että edellä 41—43 kohdassa esitetty yhteisöjen tuomioistuimen arviointi edellä mainitussa asiassa Étoile commerciale ja CNTA vastaan komissio soveltuu vieläkin perustellummin käsiteltävänä olevan tilanteen kaltaisessa tilanteessa, jossa on ilmeistä, että kyseiset kansalliset viranomaiset eivät ole varanneet tukien myöntämisen yhteydessä oikeutta vaatia tuensaajaa palauttamaan tuet siinä tapauksessa, että komissio tekee päätöksen, joka epää näiltä tuilta yhteisörahoituksen, ja jossa tällaisen päätöksen vaikutus on siten vieläkin epäsuorempi kuin edellä tarkoitetussa asiassa kanteen kohteena olleella päätöksellä.

52 Kantaja vetoaa siihen, että myös Irlanti on tässä samassa asiassa kiistänyt ilmoitetuilta menoilta yhteisörahoituksen epäävän komission päätöksen lainmukaisuuden toisin kuin viimeksi mainitussa asiassa kyseessä ollut jäsenvaltio, mutta tämä seikka ei ole luonteeltaan sellainen, että se kumoaisi edellä 41—51 kohdassa esitetyn.

53 Toiseksi kantajalle vuonna 1999 maksettujen tukien osalta voidaan yksinkertaisesti vain todeta, että komissio jätti riidanalaisella päätöksellä yhteisörahoituksen ulkopuolelle Irlannin hyväksytyn maksajaviraston ilmoittamat menot ainoastaan varainhoitovuosilta 1997 ja 1998. Päätös ei koske sellaisiin tukiin liittyviä menoja, jotka Irlannin viranomaiset ovat maksaneet varainhoitovuoden 1999 aikana. Päätöksen oikea täytäntöönpano ei edellytä Irlannin viranomaisten palauttavan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastolle

(EMOTR) viimeksi mainittuihin menoihin liittyviä summia eikä kantajan maksavan niitä vastaavia palkkioita takaisin. Kuten komission 3.8.1999 päivätystä kirjeestä ilmenee (ks. edellä 5 kohta), varainhoitovuoteen 1999 liittyvien palkkioiden maksamista käsitellään erikseen ja ne ovat eri päätöksen kohteena.

54 Vaikka tiedetään, että riidanalaiseen päätöksen perusteet ovat sovellettavissa Irlannin viranomaisten varainhoitokauden 1999 menoihin, tällä päätöksellä ei tässä tilanteessa voida katsoa olevan suoria vaikutuksia kantajan oikeusasemaan tämän viimeisimmän varainhoitovuoden aikana maksettujen palkkioiden osalta.

55 Lisäksi siinä tapauksessa, että Irlannin viranomaiset ryhtyvät perimään kantajalta takaisin sille vuonna 1999 maksettuja palkkioita, kantaja saa oikeussuojaa kansallisissa tuomioistuimissa mahdollisten muutoksenhakumenettelyjen kautta edellä 49 kohdassa esitetyissä olosuhteissa.

56 Kolmanneksi niiden vuosien 1993—1999 palkkioiden sekä tulevaisuuden palkkioiden osalta, joiden maksamisesta Irlannin viranomaiset ovat pidättäytyneet, on myös muistettava, että riidanalaisessa päätöksessä komissio päätti ainoastaan Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahastosta (EMOTR) maksettavista Irlannin viranomaisten ilmoittamista varainhoitovuosia 1997 ja 1998 koskevista menoista. Riidanalainen päätös ei koske edellä tarkoitettuja palkkioita. Siihen ei sisälly määräyksiä, jotka velvoittaisivat viranomaiset pidättäytymään väliaikaisesti tai lopullisesti niiden maksamisesta kantajalle.

57 Irlannin viranomaisten päätöstä näiden palkkioiden maksamisesta pidättäytymisestä ei tässä tilanteessa voida pitää mainitun päätöksen suorana ja välttämättömänä seurauksena.

58 Kanteen liiteasiakirjoista ilmenee vielä, että Irlannin viranomaiset päättivät 22.9.1999 pidättäytyä tukien maksamisesta kantajalle oikeudellista lausuntoa odotettaessa. Ne ilmoittivat kantajalle 22.11.1999, että lausunnossa suositeltiin, ettei maksuja suoritettaisi ennen kuin sovittelumenettely on saatu päätökseen ja tilien tarkastus- ja hyväksymismenettelystä vastaava yksikkö on tehnyt päätöksensä. Irlannin viranomaiset ilmoittivat kantajalle 15.3.2000, että kaikkien palkkioiden maksamisesta pidättäydytään siksi, kunnes saadaan päätökseen keskustelu komission kanssa siitä, voidaanko kantaja hyväksyä saamaan yhteisön tukia.

59 Irlannin viranomaisten päätös pidättäytyä maksamasta kantajalle edellä 56 kohdassa tarkoitettuja palkkioita on siis tehty ennen riidanalaista päätöstä. Näin ollen sitä ei voida pitää riidanalaisen päätöksen suorana seurauksena. Se osoittautuu varotoimenpiteeksi, johon on ryhdytty komission Irlannin viranomaisille 3.8.1999 osoittaman kirjeen sisältämän sen komission kannan seurauksena, joka on toistettu kanteessa seuraavasti: "[kantaja] on julkisyhteisö eikä sillä ole asetuksen N:o 2080/92 2 artiklan 2 kohdan b alakohdan mukaan oikeutta palkkioon", ja näin ollen "[kantajalle] suoritettuja maksuja ei voida hyvittää metsitysohjelman yhteydessä säädetyllä yhteisön yhteisrahoituksella".

60 Vaikka riidanalainen päätös olisi kiistatta kannustanut Irlannin viranomaisia laajentamaan sen päätöksensä vaikutuksia, jolla pidättäydytään kyseisten palkkioiden maksamisesta kantajalle, se ei kuitenkaan asettaisi kyseenalaiseksi edellisessä kohdassa esitettyä arviota eikä edellä 56 kohdassa esitettyä toteamusta, joista johtuu, että riidanalaisella päätöksellä ei ole näitä palkkioita koskevaa sitovaa oikeudellista vaikutusta.

61 Tämä seikka huomioiden on lisättävä, että päätös jättää yhteisön palkkiot maksamatta kantajalle, jonka Irlannin viranomaiset mahdollisesti tekevät siinä

tapauksessa, että Irlannin kanne riidanalaisesta päätöksestä ei menesty, sekä kantajan jääminen tämän seurauksena ilman rahoituksellisia resursseja, eivät ole asioita, jotka voitaisiin katsoa riidanalaisen päätöksen suoriksi ja välttämättömiksi seurauksiksi. Päinvastaisessa tilanteessa, jossa Irlannin viranomaiset maksavat kantajalle ylimääräisiä palkkioita, ei voida katsoa, että jäsenvaltio lyö laimin riidanalaisen päätöksen virheettömän täytäntöönpanon, mutta nykyisen oikeudellisen säätelyn ja tosiasioiden valossa siitä varmasti aiheutuisi, että komissio tekisi uuden päätöksen, jolla näitä palkkioita koskevat menot jätetään Euroopan maatalouden ohjaus- ja tukirahaston (EMOTR) rahoituksen ulkopuolelle.

62 Edellä 56—61 kohdassa esitetyistä seikoista ilmenee, että riidanalainen päätös ei edellä 56 kohdassa tarkoitettujen palkkioiden osalta vaikuta suoraan kantajan oikeusasemaan.

63 On vielä korostettava, että mikäli Irlannin viranomaiset kieltäytyvät maksamasta kantajalle yhteisön palkkioita, sillä on mahdollisuus tehokkaaseen oikeussuojaan kansallisten tuomioistuinten muutoksenhakumenettelyjen kautta. Kansallisilla tuomioistuimilla ei tosin oikeuskäytännön mukaan ole (em. asia Foto-Frost, tuomion 11—12 kohta) toimivaltaa todeta niitä yhteisön säännöksiä pätemättömiksi, joihin nämä viranomaiset ovat tukeutuneet päätöstä perustellessaan, mutta kansalliset tuomioistuimet voivat EY 234 artiklan nojalla esittää yhteisöjen tuomioistuimelle ennakkoratkaisupyynnön, jos niillä on epäilyjä kyseisten säädösten pätevyydestä tai tulkinnasta (ks. edellä 49 kohdassa mainittu oikeuskäytäntö).

64 Edellä esitetyn arvioinnin perusteella on todettava, että riidanalainen päätös ei koske kantajaa suoraan. Koska kantaja ei täytä yhtä kanteen tutkittavaksi ottamiselle EY 230 artiklan neljännessä kohdassa asetetuista edellytyksistä, ei ole tarpeen tutkia, koskeeko päätös sitä erikseen.

65 Tästä seuraa, että käsiteltävä kanne on jätettävä tutkimatta, koska tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.

Väliintulohakemus

66 Koska käsittelyn kohteena oleva kanne on jätettävä tutkimatta, koska tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat, lausunnon antaminen väliintulohakemuksesta, jonka Irlanti on esittänyt tukeakseen kantajan vaatimuksia, raukeaa.

Oikeudenkäyntikulut

67 Yhteisöjen ensimmäisen oikeusasteen tuomioistuimen työjärjestyksen 87 artiklan 2 kohdan mukaan asianosainen, joka häviää asian, velvoitetaan korvaamaan oikeudenkäyntikulut, jos vastapuoli on sitä vaatinut. Koska kantaja on hävinnyt asian ja komissio on vaatinut oikeudenkäyntikulujensa korvaamista, kantaja vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan ja se velvoitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.

68 Koska lausunnon antaminen väliintulohakemuksesta raukeaa, Irlanti vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.

Näillä perusteilla

YHTEISÖJEN ENSIMMÄISEN OIKEUSASTEEN TUOMIOISTUIN
(kolmas jaosto)

on määrännyt seuraavaa:

1) **Kanne jätetään tutkimatta, koska tutkittavaksi ottamisen edellytykset selvästi puuttuvat.**

2) **Kantaja vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan, ja se velvoitetaan korvaamaan komission oikeudenkäyntikulut.**

3) **Irlanti vastaa omista oikeudenkäyntikuluistaan.**

Annettiin Luxemburgissa 25 päivänä huhtikuuta 2001.

H. Jung

kirjaaja

J. Azizi

kolmannen jaoston puheenjohtaja